

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MELCHIORJA WATHELETA,
predstavljeni 1. julija 2015¹

Zadeva C-357/14 P

**Electrabel SA,
Dunamenti Erőmű Zrt
proti**

Evropski komisiji

„Pritožba — Pomoč, ki so jo madžarski organi dodelili nekaterim proizvajalcem električne energije — Sporazumi o nakupu električne energije, sklenjeni med javnim podjetjem ‚MVM‘ in nekaterimi proizvajalci električne energije — Pogoji, zaradi katerih so bili ti proizvajalci v ugodnejšem gospodarskem položaju — Odločba, s katero je bila pomoč razglašena za nezdržljivo s skupnim trgom“

I – Uvod

1. To pritožbo sta zoper sodbo Dunamenti Erőmű/Komisija (T-179/09, EU:T:2014:236, v nadaljevanju: izpodbijana sodba) vložili družbi Electrabel SA (v nadaljevanju: Electrabel) in Dunamenti Erőmű Zrt (v nadaljevanju: Dunamenti Erőmű), ker je bila z navedeno sodbo zavržena tožba družbe Dunamenti Erőmű za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije 2009/609/ES z dne 4. junija 2008 o državni pomoči C 41/05, ki jo je Madžarska dodelila v obliki sporazumov o nakupu električne energije (v nadaljevanju: izpodbijana odločba).²

2. Ta zadeva je zelo pomembna, ker se z njo postavljajo tri težavna vprašanja. Prvič, Sodišče bo imelo priložnost pojasniti, ali je v primeru, ko je bil ukrep, ki lahko pomeni državno pomoč, uveden pred pristopom zadevne države članice k Evropski uniji, referenčni datum za presojo obstoja take pomoči datum odobritve ukrepa ali datum pristopa te države članice k Uniji. Drugič, Sodišče bo moralo odločiti o vprašanju, ali je treba v primeru, ko se kot referenčni datum upošteva datum pristopa, vse dejanske okoliščine, ki so nastopile pred tem datumom, izključiti iz analize obstoja državne pomoči. Tretjič, s to zadevo ima Sodišče priložnost natančneje določiti mejo med svojima sodbama Banks (C-390/98, EU:C:2001:456) in Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238).

1 — Jezik izvornika: francoščina.

2 — UL L 225, str. 53.

II – Dejansko stanje in trenutne okoliščine spora

3. Družba Dunamenti Erőmű je proizvajalka električne energije na madžarskem trgu z električno energijo in upravlja elektrarno, ki je približno 30 km južno od Budimpešte (Madžarska). Gre za nekdanje javno podjetje, ki je bilo decembra 1995 privatizirano. V času dejanskega stanja je bila njegova 74,82-odstotna lastnica družba Electrabel, ki je danes del skupine, katere matična družba je GDF Suez SA, njegova približno 25-odstotna lastnica pa družba Magyar Villamos Művek Zrt (v nadaljevanju: družba MVM), to je madžarsko javno podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo električne energije, hkrati pa tudi z veleprodajo, prenosom in maloprodajo te energije na madžarskem trgu.

4. Skupina GDF Suez je marca in junija 2014 prodala svoj delež v družbi Dunamenti Erőmű, ki je danes del skupine MET.

5. Sredi 90. let prejšnjega stoletja so bili prednostni cilji, ki so bili določeni v madžarskem energetskem sektorju, zagotoviti zanesljivost oskrbe po najnižji možni ceni, modernizirati infrastrukturo ob upoštevanju veljavnih okoljevarstvenih standardov in izvesti potrebno prestrukturiranje sektorja distribucije električne energije. Ker pa so bile elektrarne v bistvu nekdanje sovjetske elektrarne, je bilo očitno, da teh ciljev ne bo mogoče doseči brez pomoči tujih vlagateljev.

6. Tako so bili tujim vlagateljem ponujeni dolgoročni sporazumi o nakupu električne energije (v nadaljevanju: SNEE), ti vlagatelji pa so se zavezali k naložbam v gradnjo in modernizacijo madžarskih elektrarn, pri čemer je električno energijo kupovala družba MVM.

7. SNEE so družbi MVM omogočili, da je oblikovala uravnotežen proizvodni portfelj in tako izpolnila svojo obveznost glede zagotavljanja zanesljivosti oskrbe. Omogočili so ji tudi zadovoljitev povpraševanja po osnovni obremenitvi (elektrarne na lignit in jedrske elektrarne) ter povpraševanja po obremenitvi ob konični porabi (plinske elektrarne).

8. Z SNEE se je od proizvajalcev električne energije zahtevalo, da ustrezno vzdržujejo in upravljajo svoje proizvodne enote. Na podlagi teh sporazumov je bila celotna proizvodna zmogljivost (MW) ali večina te zmogljivosti rezervirana za družbo MVM. Ta dodelitev zmogljivosti je bila neodvisna od dejanske stopnje uporabe elektrarne. Poleg rezervirane zmogljivosti je morala družba MVM od vsake elektrarne v okviru SNEE kupiti določeno minimalno količino električne energije (MWh).

9. SNEE so bili sklenjeni v okviru priprav na privatizacijo elektrarn in so bili zasnovani po istem vzorcu pogodbe, ki ga je pripravila mednarodna odvetniška pisarna na zahtevo madžarske vlade. V nasprotju s privatizacijo elektrarn SNEE niso bili predmet razpisnega postopka, ni pa sporno, da so bili SNEE, ki so bili podpisani pred privatizacijo, sestavni del privatizacijskega svežnja.

10. Družba Dunamenti Erőmű je 10. oktobra 1995, to je malo pred svojo privatizacijo, z družbo MVM sklenila SNEE, ki se je nanašal na enote „blok F“ in „blok G2“ njene elektrarne. Ta sporazum, ki je začel veljati leta 1996, naj bi trajal do leta 2010 za „bloke F“, ki jih poganja plin, in do leta 2015 za „blok G2“, ki je opremljen s plinsko turbino s kombiniranim ciklom.

11. Dva meseca po sklenitvi SNEE, to je decembra 1995, je družbo Dunamenti Erőmű od madžarske države kupila družba Electrabel, in sicer po koncu konkurenčnega in odprtega razpisnega postopka.

12. Opozoriti je treba, da v času, ko so se podpisovali SNEE, madžarski trg z električno energijo še ni bil liberaliziran in je bil organiziran okoli samo enega kupca, to je družbe MVM. Proizvajalci električne energije so namreč lahko električno energijo neposredno prodajali le družbi MVM, ta pa je bila edina pooblaščenca za dobavo te energije regionalnim distributerjem. Ta ureditev je veljala od 31. decembra 1991 do 31. decembra 2002.

13. Ob pristopu Madžarske k Uniji 1. maja 2004 je bil madžarski trg z električno energijo sestavljen iz sektorja gospodarske javne službe, ki je pokrival približno 70 % proizvodnje električne energije, in konkurenčnega sektorja, ki je pokrival približno 30 % te proizvodnje. V prvem sektorju je bila družba MVM edini trgovec na debelo, medtem ko so v drugem sektorju delovali drugi gospodarski subjekti, družba MVM pa je v njem nastopala le zaradi sprostitev presežnih količin, ki so bile kupljene v okviru SNEE in jih javni sektor ni potreboval. Ta nova ureditev je začela veljati 1. januarja 2003, odpravljena pa je bila z zakonom št. LXXXVI iz leta 2007 z učinkom od 1. januarja 2008.

14. Komisija je 4. maja 2005 v skladu z Uredbo Sveta (ES) 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [108 PDEU]³ po uradni dolžnosti pod številko NN 49/2005 evidentirala zadevo državne pomoči v zvezi z zadevnimi SNEE.

15. Komisija je 4. junija 2008 sprejela izpodbijano odločbo, v kateri je kot referenčni datum za presojo, ali SNEE pomenijo državno pomoč, upoštevala datum pristopa Madžarske k Uniji, to je 1. maj 2004.

16. V členu 1 izpodbijane odločbe je Komisija obveznost nakupa, določeno v SNEE, opredelila kot državno pomoč za proizvajalce električne energije v smislu člena 107 PDEU, jo razglasila za nezdržljivo s skupnim trgom in Madžarski naložila, naj jo v šestih mesecih preneha dodeljevati. S členom 2 je bilo Madžarski naloženo, naj od upravičencev zahteva vračilo pomoči, ki so jo prejeli od 1. maja 2004.

17. Madžarski parlament je 10. novembra 2008 sprejel zakon št. LXX iz leta 2008, s katerim so bili SNEE odpovedani z učinkom od 31. decembra 2008.

18. Kar zadeva izračun zneskov pomoči in njihovo vračilo od upravičencev, se je madžarska vlada odločila za tri upravičence iz naslova SNEE, med katerimi je družba Dunamenti Erőmű, uvesti sistem nadomestil za nasledle stroške v skladu s Sporočilom Komisije o metodologiji za analizo državne pomoči, povezane z nasledlimi stroški (v nadaljevanju: metodologija).⁴

19. V skladu s tem sistemom, ki je bil priglašen Komisiji in ga je ta odobrila,⁵ nasledli stroški ustrezajo razliki med stroški naložb vsakega od upravičencev in njihovim dobičkom iz poslovanja, ustvarjenim v preteklosti (od datuma začetka veljavnosti posameznega SNEE do njegove predčasne odpovedi) in pričakovanim v prihodnje (od datuma predčasne odpovedi do datuma, ko bi se morala pogodba izteči v skladu z besedilom SNEE).⁶

20. Na podlagi tega sistema se nadomestila izvedejo v dveh fazah⁷ V prvi fazi je bilo treba nasledle stroške vsakega upravičenca odšteti od zneska pomoči, ki ga je treba vrniti madžarski državi. Če je bila razlika med pomočjo, ki jo je treba vrniti, in nasledlimi stroški pozitivna, je moral upravičenec to razliko vrniti državi. V nasprotnem primeru madžarska država ni plačala razlike upravičencu.⁸

3 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339.

4 — Besedilo metodologije je na voljo na spletni strani Komisije na naslovu http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_en.pdf. Z Direktivo 96/92/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 1996 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 12, zvezek 2, str. 3) so bila določena načela za odpiranje evropskega sektorja električne energije konkurenci. Člen 24(1) te direktive je določal, da „[t]iste države članice, kjer se obveznosti ali zajamčeno obratovanje, ki so bili določeni pred začetkom veljavnosti te direktive, ne morejo izpolnjevati zaradi določb te direktive, lahko zaprosijo za prehodni režim“. Po navedbah Komisije se „[t]ake obveznosti ali zajamčeno obratovanje [...] običajno navajajo kot ‚nasledli stroški‘ (*stranded costs*). V praksi se lahko pojavljajo v različnih oblikah: dolgoročne kupne pogodbe, naložbe, izvedene pod implicitnim ali eksplicitnim jamstvom prodaje, naložbe zunaj področja običajne dejavnosti itd.“ (glej metodologijo, str. 3.). Vendar sistem prelevmanov, ki ga je uvedla država članica preko sklada za nadomestilo nasledlih stroškov, lahko pomeni državno pomoč, zato mora biti v skladu z merili, ki jih je Komisija določila v tej metodologiji, ter mora biti pred uvedbo priglašen Komisiji in od nje odobren.

5 — Glej dopis C(2010) 2532 final z dne 27. aprila 2010, ki ga je podpredsednik Komisije J. Almunia naslovil na madžarskega ministra za zunanje zadeve, na voljo izključno v angleščini na spletni strani Komisije (http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/234326/234326_1114108_42_1.pdf).

6 — *Ibidem* (točka 8).

7 — Za podroben opis glej *ibidem* (točke od 10 do 24).

8 — Glej člen 5(1) in (3) zakona št. LXX iz leta 2008.

21. Druga faza naj bi nastopila na datum izteka veljavnosti SNEE, sklenjenega z vsakim od upravičencev (v primeru družbe Dunamenti Erőmű 31. decembra 2015), v njej pa naj bi madžarski organi ponovno izračunali nasedle stroške na podlagi dejanskih stroškov in prihodkov. Če se izkaže, da so dejanski nasedli stroški nižji od zneska pomoči, ki ga je treba vrniti, bo moral upravičenec razliko vrniti madžarski državi. V nasprotnem primeru madžarska država upravičencu iz naslova SNEE ne bo plačala presežka dokončnih nasedlih stroškov.

22. Trenutno so nasedli stroški družbe Dunamenti Erőmű ocenjeni na 22.171.991.000 madžarskih forintov (HUF) (približno 73 milijonov EUR).

23. Družba Electrabel je 13. junija 2007 proti Madžarski začela arbitražni postopek pri Mednarodnem centru za reševanje investicijskih sporov (ICSID), v katerem je Komisija intervenirala kot stranka, ki ni udeležena v sporu. Družba Electrabel je med drugim trdila, da je Madžarska, ker je odpovedala SNEE, ne da bi v celoti nadomestila nasedle stroške, kršila jamstva poštenega in nepristranskega obravnavanja naložb iz člena 10 Pogodbe o energetski listini z dne 17. decembra 1994, h kateri so pristopile Kraljevina Belgija, Madžarska in Unija.⁹

24. Družba Electrabel in Madžarska sta se dogovorili, da se postopek razdeli („bifurcation“) na fazo „pristojnost in odgovornost“ ter fazo opredelitve obsega („quantum“).

25. Ker bo mogoče dokončni znesek nasedlih stroškov družb Dunamenti Erőmű in Electrabel izračunati šele po 31. decembru 2015, je arbitražno sodišče sklenilo, da odločitev o vprašanju, ali je sistem nadomestil za nasedle stroške, ki ga je uvedla Madžarska, pomenil kršitev člena 10 Pogodbe o energetski listini, preloži na fazo postopka, ki se nanaša na opredelitev obsega.¹⁰ Vendar je navedeno sodišče presodilo, da po njegovem „sedanje[m], začas[em] in predhodn[em] mnenj[u] [...] neplačilo [22.171.991.000] HUF ali nižjega zneska ob koncu madžarske zakonske sheme ne pomeni nujno kršitve standarda [poštenega in nepristranskega obravnavanja], da pa bi neplačilo (v gotovini ali drugače) bistveno višjega zneska nasedlih stroškov lahko pomenilo tako kršitev“¹¹

26. Kot kaže, to ni bil pristop arbitražnega sodišča, ki je odločalo v arbitražnem postopku, ki ga je v zvezi z odpovedjo SNEE začela družba Électricité de France (EDF), delničarka družbe Budapesti Erőmű, in ki je Madžarski naložilo, naj družbi EDF plača 107 milijonov EUR.¹²

27. Družbi Dunamenti Erőmű in Electrabel sta neodvisno od ničnostne tožbe (katere zavrnitev Splošnega sodišča je predmet te pritožbe), ki sta jo vložili zoper izpodbijano odločbo, 10. januarja 2014 pri Splošnem sodišču vložili odškodninsko tožbo na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU, s katero sta želeli doseči povrnitev škode, ki naj bi jima nastala zaradi izpodbijane odločbe.

28. Splošno sodišče je 13. novembra 2014 to odškodninsko tožbo zavrglo kot nedopustno, ker je zastarala.¹³ Sklep Splošnega sodišča je predmet pritožbe pred Sodiščem.¹⁴

⁹ — Navesti je treba, ker se je družba Electrabel odločila ta arbitražni postopek začeti le proti Madžarski ter izključno v povezavi z njenimi dejanji in opustitvami, združljivost izpodbijane odločbe s Pogodbo o energetski listini ni bila predmet navedenega postopka. Glej *Electrabel S.A. v. The Republic of Hungary* (ICSID Case No. ARB/07/19) Decision on Jurisdiction, Applicable Law and Liability, točke 3.21, 4.11 in 6.76 (na voljo na spletni strani Investment Treaty Arbitration na naslovu <http://italaw.com/sites/default/files/case-documents/italaw1071clean.pdf>). Poleg tega družba Dunamenti Erőmű v svoji ničnostni tožbi pred Splošnim sodiščem ni izpodbijala veljavnosti izpodbijane odločbe z vidika te pogodbe. Iz tega izhaja, da se je izpodbijana odločba zaradi odločitev družb Electrabel in Dunamenti Erőmű popolnoma izognila nadzoru zakonitosti z vidika te pogodbe.

¹⁰ — *Ibidem* (točka 6.118).

¹¹ — *Ibidem* (moj prevod): „It is therefore best, in all the circumstances, for the Tribunal to say little more here, save to express the Tribunal’s current, provisional and tentative view that the non-payment of HUF 22,171,991[,000] or a lesser sum at the end of Hungary’s legislative scheme does not strike the Tribunal as necessarily amounting to a breach of the FET standard; but that non-payment (in cash or otherwise) of a significantly higher sum for Net Stranded Costs most probably could.“

¹² — Arbitražna odločba ni javna. Glej članek Thomsona, D., naslovljen „EDF wins claim against Hungary“ in objavljen 11. decembra 2014 na spletni strani Global Arbitration Review (<http://globalarbitrationreview.com/news/article/33251/edf-wins-claim-against-hungary/>).

¹³ — Glej sklep Electrabel in Dunamenti Erőmű/Komisija (T-40/14, EU:T:2014:1004).

¹⁴ — Glej zadevo Electrabel in Dunamenti Erőmű/Komisija (C-32/15 P), v kateri poteka postopek pred Sodiščem.

III – Tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

29. Izpodbijana odločba je bila predmet več ničnostnih tožb, vloženih pri Splošnem sodišču od vsakega od upravičencev iz naslova SNEE.¹⁵

30. Družba Dunamenti Erőmű je s tožbo pred Splošnim sodiščem predlagala razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe.

31. S prvim tožbenim razlogom, ki se je nanašal na kršitev pojma „državna pomoč“ v smislu člena 107(1) PDEU, in drugim tožbenim razlogom, ki se je nanašal na to, da bi morala Komisija zadevne ukrepe opredeliti kot „obstoječo pomoč“ v smislu člena 108(1) PDEU, je družba Dunamenti Erőmű izpodbijala ugotovitev Komisije o obstoju državne pomoči, opredelitev te pomoči kot nove pomoči in upoštevni datum, ki je bil uporabljen za oceno pomoči iz zadevnega SNEE. Izpodbijala je uporabo merila zasebnega akterja v tržnem gospodarstvu in položaj družbe MVM kot tržnega akterja ob pristopu Madžarske k Uniji. Poleg tega je zatrjevala, da sta bili kršeni načelo varstva zaupanja in pravo in načelo pravne varnosti ter da je Komisija napačno presodila posebnosti zadevnega SNEE.

32. S tretjim tožbenim razlogom je družba Dunamenti Erőmű trdila, da je Komisija pomoč iz zadevnega SNEE napačno štela za pomoč za tekoče poslovanje namesto za pomoč za naložbe, ter prerekala sistem nadomestil za nasedle stroške, ki so ga uvedli madžarski organi.

33. S četrtem tožbenim razlogom je družba Dunamenti Erőmű izpodbijala zakonitost odreditve vračila pomoči.

34. Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo v celoti zavrnilo to tožbo.¹⁶

IV – Postopek pred Sodiščem

35. Družbi Electrabel in Dunamenti Erőmű s pritožbo, ki je bila pri Sodišču vložena 21. julija 2014, temu predlagata, naj razveljavi izpodbijano sodbo, naj dokončno odloči in razglasi ničnost izpodbijane odločbe oziroma, podredno, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču ter naj Komisiji naloži plačilo stroškov postopkov pred Splošnim sodiščem in Sodiščem.

36. Komisija v odgovoru na pritožbo, vloženo 4. septembra 2014, Sodišču predlaga, naj pritožbo razglasi za nedopustno v delu, v katerem jo je vložila družba Electrabel, naj pritožbo zavrne v delu, v katerem jo je vložila družba Dunamenti Erőmű, in naj zadnjenavedeni družbi naloži plačilo stroškov.

37. Družbi Electrabel in Dunamenti Erőmű sta 20. novembra 2014 vložili repliko, na katero je Komisija odgovorila z dupliko, vloženo 25. novembra 2014.

38. Sodišče je 26. marca 2015 strankam poslalo zahtevo na podlagi člena 61(2) Poslovnika Sodišča, v kateri jih je pozvalo, naj se na obravnavi osredotočijo na drugi in tretji pritožbeni razlog, ter – v skladu s členom 62(2) tega poslovnika – dve vprašanji, da bi stranke nanju odgovorile na obravnavi.

39. Na obravnavi 20. aprila 2015 so družbi Electrabel in Dunamenti Erőmű ter Komisija ustno podale stališča.

15 — Glej sklep Alpiq Csepel/Komisija (T-370/08, EU:T:2011:116), sodbo Budapesti Erőmű/Komisija (T-80/06 in T-182/09, EU:T:2012:65), sklep Pannon Hőerőmű/ Komisija (T-352/08, EU:T:2013:379), sodbi Tisza Erőmű/ Komisija (T-468/08, EU:T:2014:235) in Dunamenti Erőmű/Komisija (T-179/09, EU:T:2014:236)

16 — Zavrjnene so bile tudi ničnostne tožbe, ki so jih vložili drugi upravičenci. Glej sodbi Splošnega sodišča Budapesti Erőmű/Komisija (T-80/06 in T-182/09, EU:T:2012:65) in Tisza Erőmű/Komisija (T-468/08, EU:T:2014:235). Pritožba je bila vložena samo zoper sodbo Dunamenti Erőmű/Komisija (T-179/09, EU:T:2014:236).

V – Pritožba

40. Analizo bom začel z ugovorom nedopustnosti pritožbe, ki ga je podala Komisija, ker je pritožbo vložila družba Electrabel. Nato bom najprej obravnaval četrti, peti in prvi pritožbeni razlog, ki jih je po mojem mnenju mogoče brez večjih težav zavrnil. Nazadnje se bom osredotočil na drugi in tretji pritožbeni razlog, na podlagi katerih bi lahko Sodišče po mojem mnenju razveljavilo izpodbijano sodbo.

A – Dopustnost pritožbe v delu, v katerem jo je vložila družba Electrabel

41. Komisija v odgovoru na pritožbo izpodbija njeno dopustnost v delu, v katerem jo je vložila družba Electrabel, ker je ničnostno tožbo na prvi stopnji vložila samo družba Dunamenti Erómů.

42. Družbi Electrabel in Dunamenti Erómů v repliki izpodbijata ta ugovor nedopustnosti, pri čemer pojasnjujeta, da sta ob vložitvi ničnostne tožbe pripadali isti skupini podjetij ter da je lahko njun ekonomski in pravni interes zastopala ena od njiju. Potem ko je družba Electrabel prodala svoj delež v družbi Dunamenti Erómů, naj bi morala imeti možnost sodelovati v pritožbenem postopku pred Sodiščem, da bi lahko branila svoje interese.

43. Po mojem mnenju je treba pritožbo v delu, v katerem jo je vložila družba Electrabel, razglasiti za nedopustno.

44. Prvič, kot poudarja Komisija, člen 56, drugi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije določa, da lahko pritožbo zoper sodbo Splošnega sodišča „vloži katera koli stranka, ki v celoti ali delno ni uspela s svojimi sklepnimi predlogi“, kar ne velja za družbo Electrabel, ki ni bila stranka v postopku pred Splošnim sodiščem.

45. Drugič, družba Electrabel prav tako ne spada med privilegirane osebe, ki lahko v skladu tretjim odstavkom tega člena vložijo pritožbo zoper sodbo Splošnega sodišča, ne da bi se pridružile postopku pred navedenim sodiščem. S to določbo se namreč navedeni privilegij omejuje na „države članice in institucije Unije“, med katere družbe Electrabel ni mogoče uvrstiti.

46. Zato je treba to pritožbo obravnavati tako, kot da jo je vložila samo družba Dunamenti Erómů.

B – Četrti pritožbeni razlog, v skladu s katerim je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, s tem ko je menilo, da obveznost minimalne količine odjema, ki je zavezovala družbo MVM, pomeni ugodnost, ne da bi dokazalo obstoj strukturnega tveganja

47. Družba Dunamenti Erómů s četrtem pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo in da ni izpolnilo svoje obveznosti sodnega nadzora, s tem ko je menilo – ne da bi dokazalo, da je v resnici obstajalo strukturno tveganje – da obveznost minimalne količine odjema, ki je zavezovala družbo MVM, pomeni ugodnost, saj je v točki 112 izpodbijane sodbe priznalo, da je družba MVM pogosto kupovala večje količine od tistih, ki jih je morala na podlagi te obveznosti.

1. Dopustnost

48. Komisija trdi, da ta pritožbeni razlog ni dopusten, ker družba Dunamenti Erómů ne navaja dela izpodbijane sodbe, v katerem naj bi se napačno uporabilo pravo.

49. Po mojem mnenju je treba to trditev zavrnil, saj družbi Dunamenti Erómů, ki s svojo trditvijo Splošnemu sodišču očita, da ni dokazalo obstoja strukturnega tveganja, ni mogoče očitati, da ni opredelila konkretnih delov izpodbijane sodbe, v katerih naj bi bilo pravo napačno uporabljeno.

2. Utemeljenost

50. Po mnenju Komisije je Splošno sodišče v vsaki izmed točk 112, 113 in 114 izpodbijane sodbe navedlo samostojen razlog za zavrnitev trditve, da to, da je družba MVM od leta 2004 od družbe Dunamenti ErómŮ pogosto kupovala več električne energije, kot je je morala, dokazuje, da zadnjenavedena družba zaradi te obveznosti ni mogla biti deležna ugodnosti.

51. Ker družba Dunamenti ErómŮ ne izpodbija točk 113 in 114 izpodbijane sodbe, Komisija poudarja, da ta družba ne izpodbija niti ugotovitve v tej točki 112, v skladu s katero je obveznost minimalne količine odjema presegala običajne poslovne prakse na evropskih trgih z električno energijo, kar je dejstvo, ki je bilo samo podlaga za mnenje, da ji je bila s SNEE zagotovljena ugodnost.

52. Družba Dunamenti ErómŮ ni niti v repliki niti na obravnavi izpodbijala analize Komisije, ki se mi zdi utemeljena.

53. Zato je treba četrti pritožbeni razlog zavriniti.

C – Peti pritožbeni razlog, v skladu s katerim je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, s tem ko je potrdilo metodologijo, ki jo je Komisija uporabila za izračun zneska pomoči

54. Družba Dunamenti ErómŮ s petim pritožbenim razlogom, ki se nanaša na metodo za izračun zneska pomoči, trdi, da preučitev njenih prihodkov, in ne njenega dobička, v točkah od 185 do 192 izpodbijane sodbe ne omogoča natančne predstave o ugodnosti, ki je domnevno izhajala iz SNEE, ker so bili prihodki za kritje dodatnih stroškov goriva opredeljeni kot ugodnost, ki jo je treba vrniti.

55. Torej je treba preučiti, ali je Splošno sodišče ravnalo pravilno, ko je potrdilo pristop Komisije, s katerim je bil znesek pomoči, ki ga je treba vrniti, določen na podlagi prihodkov, ne pa dobička.

56. Po mojem mnenju je treba ta pritožbeni razlog zavriniti iz razlogov, ki jih je Splošno sodišče navedlo v točkah 187 in 188 izpodbijane sodbe. Družba Dunamenti ErómŮ ne izpodbija tega, da je cilj vračila pomoči zagotoviti, da njen prejemnik izgubi ugodnost, ki je je bil v razmerju do svojih konkurentov deležen na trgu.¹⁷ Ugodnost, ki jo je treba vrniti, je torej treba določiti glede na zneske, plačane upravičencu. Zato je Splošno sodišče, kot navaja Komisija, upravičeno sprejelo pristop, ki je osredotočen na tisto, kar je družba MVM plačala družbi Dunamenti ErómŮ (to je na prihodke zadnjenavedene družbe), namesto na dobiček, ki ga je ta ustvarila.

57. Kot opozarja Komisija, bi metoda vračila, ki temelji na dobičku, v nasprotju z metodo, ki temelji na prihodkih, vsekakor pripeljala do absurdnih rezultatov, s katerimi bi se predpisom o državnih pomočeh odvzel polni učinek. Če razlogovanje družbe Dunamenti ErómŮ pripeljemo do skrajnosti – vsakič, ko bi podjetje prodajalo svoje proizvode ali storitve po ceni, ki bi bila neprekosljiva zaradi državnih subvencij – vseeno ne bi bilo nobene državne pomoči, ker bi se povečali le njegovi prihodki, ne pa njegov dobiček. Pravila s področja državnih pomoči pa so namenjena prav obvladovanju tovrstnih izkrivljanj konkurence.

58. Zavriniti je treba tudi trditev družbe Dunamenti ErómŮ, ki se nanaša na sodbo Ferring (C-53/00, EU:C:2001:627) in v skladu s katero je Sodišče v točkah od 30 do 33 te sodbe določilo načelo, da če ukrep pomoči pripelje hkrati do dodatnega dobička in do dodatnih stroškov, je treba vrniti razliko med tem dodatnim dobičkom in temi dodatnimi stroški.

¹⁷ — Glej med drugim sodbo Unicredito Italiano (C-148/04, EU:C:2005:774, točka 113).

59. V navedeni sodbi, ki se je nanašala na ugodnost, ki so jo imeli trgovci na debelo – distributerji, ker niso bili zavezanci za plačilo dajatve na neposredno prodajo zdravil, in ki je presežala njihove dodatne stroške zaradi izpolnjevanja obveznosti javne službe, je Sodišče presodilo:

„32. Če se [...] izkaže, da imajo trgovci na debelo – distributerji, ker niso zavezanci za plačilo dajatve na neposredno prodajo zdravil, ugodnost, ki presega njihove dodatne stroške zaradi izpolnitve obveznosti javne službe, ki jim jih nalaga nacionalna ureditev, za to ugodnost za del, ki presega te dodatne stroške, v nobenem primeru ni mogoče šteti, da je nujna za to, da lahko ti izvajalci dokončajo svojo posebno nalogo.

33. Zato je treba odgovoriti, da se mora člen [106](2) Pogodbe [DEU] razlagati tako, da ne zajema davčne ugodnosti, ki so je deležna podjetja, ki skrbijo za izvajanje javne službe, kot so ta v postopku v glavni stvari, če ta ugodnost presega dodatne stroške javne službe.“

60. Jasno je torej, da če znesek državne subvencije, ki presega dodatne stroške javne službe, pomeni pomoč, ki je v nasprotju s členom 107 PDEU in jo je treba vrniti, se to načelo uporablja samo v primeru, ko upravičenec spada na področje uporabe člena 106(2) PDEU, to je ko je pooblaščen za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena oziroma storitev, ki imajo značaj dohodkovnega monopola, kar ne velja za družbo Dunamenti Erómű.

61. Iz teh razlogov je treba peti pritožbeni razlog zavrniti.

D – Prvi pritožbeni razlog, v skladu s katerim je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, s tem ko je zadevni SNEE opredelilo kot novo pomoč, ne da bi prej ugotovilo, ali ta SNEE pomeni državno pomoč

62. Družba Dunamenti Erómű s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče v točki 60 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, s tem ko je zadevni SNEE opredelilo kot „novo državno pomoč“ v smislu Priloge IV k Aktu o pristopu Madžarske, ne da bi prej preverilo, ali so izpolnjena štiri merila za obstoj državne pomoči. Družba Dunamenti Erómű v zvezi s tem Splošnemu sodišču očita nezadostno obrazložitev in krožno razlogovanje.

63. Po mojem mnenju prvega pritožbenega razloga ni mogoče sprejeti.

64. Kot je Sodišče že presodilo, „lahko Splošno sodišče svoje razlogovanje prosto oblikuje in razvija tako, kot meni, da je potrebno za odgovor na tožbene razloge, ki so mu predloženi. Tako tega, kako se je Splošno sodišče odločilo oblikovati in razviti odgovor, v okviru pritožbe ni mogoče izpodbijati s trditvami, s katerimi se želi dokazati, da bi moralo Splošno sodišče svoje razlogovanje izpeljati v skladu s pričakovanji tožeče stranke“. ¹⁸

65. Čeprav se je v obravnavanem primeru Splošno sodišče dejansko najprej izreklo o tem, ali je zadevna pomoč obstoječa ali nova (točke od 49 do 60 izpodbijane sodbe), nato pa presodilo, ali SNEE pomeni državno pomoč (točke od 74 do 98 in od 110 do 121 izpodbijane sodbe), menim, da ta zasnova obrazložitve ni vplivala na razlogovanje Splošnega sodišča.

66. Vsekakor je, kot navaja Komisija, Splošno sodišče preučilo in zavrnilo vse trditve, ki jih je družba Dunamenti Erómű podala v okviru prvega in drugega tožbenega razloga.

67. Strinjam se tudi z ugotovitvijo Komisije, v skladu s katero sklep Splošnega sodišča, da zadevni SNEE pomeni državno pomoč, ni bil odvisen od njegovega predhodnega sklepa, da je zadevna pomoč nova. Zato razlogovanje Splošnega sodišča ni bilo krožno.

18 — Sodba British Telecommunications/Komisija (C-620/13 P, EU:C:2014:2309, točka 29).

68. Iz teh razlogov je treba prvi pritožbeni razlog zavrnuti.

E – Drugi pritožbeni razlog, v skladu s katerim je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, s tem ko je menilo, da je treba štiri merila, na podlagi katerih je mogoče ukrep opredeliti kot državno pomoč, preizkusiti na datum pristopa Madžarske k Uniji

69. Družba Dunamenti Erőmű z drugim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita, da je napačno uporabilo pravo s tem, da je datum pristopa Madžarske k Uniji, to je 1. maj 2004, upoštevalo kot referenčni datum za ugotavljanje, ali zadevni SNEE – kot je Komisija trdila v točkah od 156 do 173 obrazložitve izpodbijane odločbe – pomeni državno pomoč.

70. S prvim delom tega pritožbenega razloga družba Dunamenti Erőmű zatrjuje, da je Splošno sodišče v točkah 55 in 65 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker v nasprotju z ugotovitvami v teh točkah na podlagi nobene določbe Priloge IV k Aktu o pristopu ni omogočeno, da bi se bodisi neposredno bodisi s sklepanjem določil datum, na kateri je treba za državni ukrep presojsati, ali pomeni državno pomoč.

71. Z drugim delom tega pritožbenega razloga družba Dunamenti Erőmű zatrjuje, da je razlogovanje, ki ga je Splošno sodišče uporabilo za obrazložitev svoje izbire referenčnega datuma za ugotavljanje obstoja pomoči (in zlasti obstoja ugodnosti za upravičenca glede na merilo zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu), v nasprotju s „pravno prakso“, in sicer s smernicami in upravno prakso Komisije ter sodno prakso sodišč Unije.

1. Prvi del

72. Kot je Splošno sodišče navedlo v točki 50 sodbe Budapesti Erőmű/Komisija (T-80/06 in T-182/09, EU:T:2012:65), „so državni ukrepi, ki se izvajajo pred pristopom – vendar ki se po eni strani še vedno uporabljajo po pristopu in ki po drugi strani na datum pristopa izpolnjujejo štiri kumulativna merila iz člena [107(1) PDEU] – podvrženi posebnim pravilom, določenim v Prilogi IV k Aktu o pristopu, bodisi kot obstoječe pomoči v smislu člena [108(1) PDEU], če spadajo v eno od treh kategorij, navedenih v tej prilogi, bodisi kot nove pomoči na datum pristopa za namene uporabe člena [108(3) PDEU], če ne spadajo v eno od teh treh kategorij“.

73. Člen 1 naslova III, naslovljenega „Politika konkurence“, Priloge IV k Aktu o pristopu določa:

„1. Naslednji programi pomoči in posamična pomoč, ki se jih je v novih državah članicah začelo izvajati pred dnem pristopa in se jih izvaja tudi po tem dnevu, se po pristopu štejejo za obstoječo pomoč v smislu člena [108](1) Pogodbe [DEU]:

- (a) ukrepi pomoči, ki se jih je začelo izvajati pred 10. decembrom 1994;
- (b) ukrepi pomoči, ki so naštetih v Dodatku k tej Prilogi;
- (c) ukrepi pomoči, ki jih je pred dnem pristopa ocenil organ za nadzor državnih pomoči nove države članice, in ugotovil, da so združljivi s pravnim redom EU, ter ki jim Komisija ni ugovarjala v skladu s postopkom iz odstavka 2 zaradi resnih dvomov v združljivost ukrepov s skupnim trgov.

Za uporabo člena [108](3) Pogodbe [DEU] se vse ukrepe, ki se na dan pristopa še vedno uporabljajo in ki predstavljajo državno pomoč in ne izpolnjujejo zgornjih pogojev, od pristopa šteje za novo pomoč.

[...]“

74. Družba Dunamenti Erőmű meni, da v tej določbi ni naveden datum, na kateri je treba državni ukrep preučiti z vidika pravil o državnih pomočeh. Zadevna določba naj bi se nanašala samo na vprašanje, ali je treba pomoč, ki se ob pristopu še vedno uporablja (ki takrat „obstaja“ v običajnem pomenu besede), šteti za obstoječo ali novo pomoč glede na Akt o pristopu. Zato po mnenju družbe Dunamenti Erőmű ukrep, ki v trenutku, ko je bil odobren, ni pomenil državne pomoči, ne spada na področje uporabe te določbe. Posledično ta družba meni, da bi moralo Splošno sodišče kot referenčni datum upoštevati datum odobritve zadevnega SNEE decembra 1995.

75. Ne strinjam se s to analizo, s katero se po mojem mnenju opredelitev, ki je v Aktu o pristopu dana izrazu „obstoječ“, zamenjuje z običajnim pomenom tega izraza. Pomoč, ki je obstoječa v zadnjem navedenem smislu – tako kot zadevni SNEE, ki je bil že odobren v trenutku, ko ga je Komisija preučila – lahko namreč pomeni novo pomoč v smislu Akta o pristopu samo zato, ker ne spada v opredelitev „obstoječe pomoči“, podano v Aktu o pristopu.

76. Sklicujem se na točke od 60 do 64 sodbe OTP Bank (C-672/13, EU:C:2015:185) v zvezi z isto določbo tega akta o pristopu, ki se je uporabljala za poroštvo, ki ga je madžarska država podelila leta 2001, to je tri leta pred njenim pristopom k Uniji. Ker zadevno poroštvo ni izpolnjevalo nobenega od treh pogojev, naštetih v točki 3 Priloge IV, je Sodišče presodilo, da „ga je zato treba v tem primeru šteti za novo pomoč“.¹⁹

77. Enako je v obravnavanem primeru, v katerem zadevni SNEE, kot je Splošno sodišče presodilo v točki 59 izpodbijane sodbe, ne spada v nobeno od treh kategorij pomoči, ki se štejejo za obstoječe na podlagi člena 1(1) naslova 3 Priloge IV k Aktu o pristopu. Ta SNEE se niti ni začel izvajati pred 10. decembrom 1994, niti ni bil naveden v Dodatku k zadevni prilogi, niti ga pred dnem pristopa ni ocenil madžarski organ za nadzor državnih pomoči in ugotovil, da je združljiv s pravnim redom EU, ne da bi Komisija temu sporazumu ugovarjala.

78. Poleg tega se, če bi se upošteval zgodnejši datum, na primer datum odobritve zadevnega SNEE, ne bi spoštovala volja avtorjev Akta o pristopu, ki so, kot je Splošno sodišče presodilo v točki 60 izpodbijane sodbe,²⁰ želeli odstopiti od predhodne sodne prakse sodišč Unije, v skladu s katero „so obstoječe pomoči tiste, ki so bile uvedene pred začetkom veljavnosti Pogodbe ali pristopom zadevne države članice k [Uniji]“.²¹

79. Vsekakor je – kot je Splošno sodišče presodilo v točki 65 izpodbijane sodbe – „že iz besedila Priloge IV k Aktu o pristopu jasno razvidno, da lahko ukrep, ki se ni štel za državno pomoč, ko je bil uveden, postane državna pomoč pozneje“.²²

80. Kot Komisija navaja v točki 165 obrazložitve izpodbijane odločbe, lahko namreč „SNEE, ki so bili sklenjeni v bistveno drugačnih gospodarskih pogojih (kot so to že ugotovile zainteresirane stranke) pred vstopom na liberalizirani notranji trg z električno energijo, v novih pravnih in gospodarskih okoliščinah[, izhajajočih iz pristopa k Uniji,] predstavljajo državno pomoč“.

19 — Sodba OTP Bank (C-672/13, EU:C:2015:185, točka 64). V zvezi s tem je treba opozoriti na ugotovitev arbitražnega sodišča, ki je menilo, da družba Electrabel ni predložila potrebnih dokazov v utemeljitev svoje trditve, da je Madžarska kršila svoje obveznosti iz člena 10 Pogodbe o energetski listini, ker ni sprejela potrebnih ukrepov za vključitev SNEE v opredelitev „obstoječe pomoči“ v smislu Priloge IV. Glej v tem smislu *Electrabel S.A. v. The Republic of Hungary* (ICSID Case No. ARB/07/19) Decision on Jurisdiction, Applicable Law and Liability, točka 6.66.

20 — Glej v tem smislu tudi sodbo Budapesti Erőmű/Komisija (T-80/06 in T-182/09, EU:T:2012:65, točka 60).

21 — Sodba Banco Exterior de España (C-387/92, EU:C:1994:100, točka 19). Glej v tem smislu tudi sodbi Piaggio (C-295/97, EU:C:1999:313, točka 48) ter Alzetta in drugi/Komisija (T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, od T-600/97 do T-607/97, T-1/98, od T-3/98 do T-6/98 in T-23/98, EU:T:2000:151, točka 142).

22 — Glej v tem smislu tudi sodbo Budapesti Erőmű/Komisija (T-80/06 in T-182/09, EU:T:2012:65, točka 54).

81. Kot je Splošno sodišče presodilo v točki 58 sodbe Budapesti Erőmű/Komisija (T-80/06 in T-182/09, EU:T:2012:65), je „Madžarska [...] po začetku veljavnosti SNEE najprej na lastno pobudo, potem pa zaradi prenosa zakonodaje Unije, ki se je uporabljala za notranji trg z električno energijo, znatno spremenila pravni okvir, v katerem so proizvajalci električne energije opravljali svojo dejavnost“.

82. Zato sta morala Komisija in nato v okviru ničnostne tožbe Splošno sodišče preučiti, ali so SNEE ob pristopu Madžarske k Uniji in v okviru liberaliziranega trga z električno energijo pomenili državno pomoč ter, če da, ali je šlo za novo ali obstoječo pomoč v smislu Priloge IV k Aktu o pristopu.

83. Posledično, če zadevni SNEE pomeni pomoč, ni nobenega dvoma, da gre za novo pomoč v smislu Akta o pristopu.

2. Drugi del

84. Kar zadeva trditve družbe Dunamenti Erőmű, ki se nanašajo na „pravno prakso“ Komisije in sodišč Unije, moram spomniti, da je Sodišče, kot opozarja Komisija, že zagovarjalo datum pristopa kot referenčni datum.

85. Sodišče je namreč v zvezi z določbo Priloge V k Aktu o pristopu Bolgarije (ki ustreza členu 1 naslova III Priloge IV k Aktu o pristopu Madžarske) že presodilo, da „so ukrepi, ki se izvajajo pred navedenim pristopom – vendar ki se po eni strani še vedno uporabljajo po pristopu in ki po drugi strani *na datum pristopa* izpolnjujejo kumulativna merila iz člena [107(1) PDEU] – podvrženi posebnim pravilom, določenim v Prilogi V k Aktu o pristopu, bodisi kot obstoječe pomoči v smislu člena [108(1) PDEU], če spadajo v eno od treh kategorij, navedenih v tej prilogi, bodisi kot nove pomoči na datum pristopa za namene uporabe člena [108(3) PDEU], če ne spadajo v eno od teh treh kategorij“.²³

86. Po mojem mnenju iz te sodne prakse izhaja, da sta Komisija in Splošno sodišče v obravnavanem primeru pravilno uporabila pravila, določena v tej prilogi k Aktu o pristopu Madžarske k Uniji.

87. Vsekakor se – kot poudarja Komisija – nobena izmed sodb Splošnega sodišča in Sodišča, ki jih navaja družba Dunamenti Erőmű,²⁴ ne nanaša na ukrepe, ki bi jih država članica sprejela pred svojim pristopom k Uniji in ki bi se še vedno uporabljali po tem pristopu. Ker se v teh zadevah ni postavljalo vprašanje spoštovanja časovnih omejitev pristojnosti Unije, ni presenetljivo, da so sodišča Unije presodila, da je treba obstoj pomoči presoati v trenutku njene dodelitve.

88. Glede prakse Komisije, v okviru katere je ta institucija²⁵ ukrep pomoči, ki je bila dodeljena pred pristopom države članice, analizirala upoštevajoč tudi okoliščine, ki so nastopile pred tem pristopom, opozarjam, da odločbi in sklep Komisije, ki jih navaja družba Dunamenti Erőmű,²⁶ ne podpirajo teze te družbe, da je treba kot referenčni datum upoštevati datum dodelitve zadevne pomoči.

23 — Glej sodbo Kremikovtzi (C-262/11, EU:C:2012:760, točka 52). Moj poudarek. Glej v tem smislu tudi sodbo Rouse Industry/Komisija (T-489/11, EU:T:2013:144, točke od 61 do 64, 66 in 67).

24 — Glej sodbe Francija/Komisija (C-482/99, EU:C:2002:294, točke 71 in od 76 do 83), Komisija/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 104), Cityflyer Express/Komisija (T-16/96, EU:T:1998:78, točka 76), Westdeutsche Landesbank Girozentrale in Land Nordrhein-Westfalen/Komisija (T-228/99 in T-233/99, EU:T:2003:57, točka 246) in Nizozemska/Komisija (T-29/10 in T-33/10, EU:T:2012:98, točka 78).

25 — Kar je nekoliko nesmiselno, ko pogledamo tezo Komisije v obravnavani zadevi (glej mojo analizo tretjega dela tretjega pritožbenega razloga v točkah od 125 do 127 teh sklepnih predlogov).

26 — Gre za Odločbo 2008/214/ES z dne 18. julija 2007 o državni pomoči C 27/2004 Češke republike za GE Capital Bank a.s. in GE Capital International Holdings Corporation, ZDA (UL L 67, str. 3), Odločbo 2009/174/ES z dne 21. oktobra 2008 o ukrepu C 35/04 Madžarske za banko Postabank és Takarékpénztár Rt./Erste Bank Hungary Nyrt. (UL L 62, str. 14) in Sklep 2010/690/EU z dne 4. avgusta 2010 o državni pomoči C 40/08 (ex N 163/08) Poljske za podjetje PZL Hydral S.A. (UL L 298, str. 51).

89. Kar najprej zadeva Odločbo Komisije 2008/214 v zadevi GE Capital Bank, je šlo pri zadevnem ukrepu pomoči za jamstva in garancije ter prodajno opcijo, ki jih je češka država odobrila v okviru prestrukturiranja in privatizacije banke AGB.

90. Čeprav so bili ti ukrepi odobreni pred pristopom Češke republike k Uniji, so se še naprej „uporabljali po pristopu“²⁷ v tem smislu, da so jih lahko upravičenci koristili tudi po pristopu. Referenčni datum, ki ga je upoštevala Komisija, je bil torej dejansko datum pristopa.

91. Ukrep pomoči, ki je bil predmet Odločbe Komisije 2009/174 v zadevi Postabank, je obsegal jamstvo za neznane terjatve, ki ga je madžarska država v okviru prestrukturiranja in privatizacije banke Postabank odobrila za njenega kupca, to je banko Erste Bank.

92. Kot je Komisija menila v točki 47 obrazložitve svoje odločbe, je šlo za ukrep, ki je še vedno veljal po pristopu in ga je bilo treba tako kot v obravnavanem primeru šteti za novo pomoč v smislu istega akta o pristopu.

93. Enako velja za Sklep Komisije 2010/690 v zadevi PZL Hydral, ki je v okviru načrta reševanja družbe PZL Hydral med drugimi ukrepi pomoči zadeval neizterjavo obveznosti do javnih upnikov te družbe za obdobje 1998–2007.

94. Čeprav so neizterjane terjatve zapadle pred pristopom Republike Poljske k Uniji in po njenem pristopu še vedno niso bile poravnane, je bil ta ukrep del načrta reševanja, uvedenega leta 2007, to je tri leta po pristopu. Iz tega izhaja, da je bil tudi v tej zadevi kot referenčni datum upoštevan datum pristopa Republike Poljske k Uniji, in ne datum dodelitve zadevne pomoči.

95. Ugotoviti je treba, da je Komisija v vseh teh odločitvah upoštevala okoliščine, ki so nastopile pred pristopom, družba Dunamenti Erőmű pa ji očita, da tega ni storila v njenem primeru. Vendar gre pri tem za vprašanje, ali mora Komisija v primerih, kot je obravnavani, pri uporabi merila zasebnega vlagatelja upoštevati dejansko stanje pred pristopom, kot so privatizacija in njeni cilji ter tesna povezava med privatizacijo in SNEE. To vprašanje (ki se ga bom lotil v okviru tretjega pritožbenega razloga) ni isto kot vprašanje, kateri je referenčni datum za odločanje, ali je treba državni ukrep opredeliti kot državno pomoč.

96. Iz teh razlogov je treba drugi pritožbeni razlog zavriniti.

F – Tretji pritožbeni razlog, v skladu s katerim je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, s tem ko je menilo, da je bila z zadevnim SNEE družbi Dunamenti Erőmű zagotovljena ugodnost v smislu člena 107(1) PDEU

97. Družba Dunamenti Erőmű s tretjim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita, da je v točkah od 67 do 70 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, s tem ko je iz svoje presoje obstoja pomoči izključilo privatizacijo družbe Dunamenti Erőmű zaradi svoje odločitve, da kot referenčni datum uporabi 1. maj 2004. Po mnenju družbe Dunamenti Erőmű analize, ki omogoča ugotavljanje, ali zadevni SNEE pomeni državno pomoč, ni bilo mogoče zakonito opraviti brez upoštevanja privatizacije in njenih okoliščin, saj je bil ta SNEE predhodni ukrep privatizacije in zato sestavni del privatizacijskega svežnja.

98. Družba Dunamenti Erőmű nato v točkah od 49 do 66 pritožbe navaja tri trditve, da bi dokazala, da bi Splošno sodišče, če bi upoštevalo okoliščine privatizacije, presodilo, da SNEE ne pomeni ugodnosti ali vsaj da družba Dunamenti Erőmű ugodnosti ni obdržala.

²⁷ — Odločba 2008/214, točka 58.

99. Prvič, družba MVM je ravnala kot zasebni vlagatelj, ki želi s prodajo družbe Dunamenti Erőmű ustvariti čim večji dobiček (točke od 49 do 54 pritožbe).

100. Drugič, tudi če je SNEE vključeval ugodnost, je bila ta zatrjevana ugodnost izravnana z nakupom družbe Dunamenti Erőmű od družbe Electrabel ob koncu postopka javnega razpisa (točke od 55 do 62 pritožbe).

101. Tretjič, s pristopom Madžarske se povezave med zadevnim SNEE in privatizacijo družbe Dunamenti Erőmű niso spremenile in ta pristop ni vplival na dejstvo, da s SNEE družbi Dunamenti Erőmű ni bila zagotovljena nobena ugodnost (točke od 63 do 67 pritožbe v povezavi s točkami od 41 do 62 pritožbe).

1. Dopustnost

102. Komisija navaja, da se tretji pritožbeni razlog nanaša na dejansko vprašanje in zato ni dopusten. Ker naj bi Splošno sodišče datum pristopa Madžarske k Uniji pravilno upoštevalo kot referenčni datum za ugotavljanje obstoja pomoči, naj bi v točkah od 68 do 70 izpodbijane sodbe pravilno presodilo, da se lahko ugotavljanje obstoja ugodnosti, ki je bila družbi Dunamenti Erőmű zagotovljena s SNEE, navezuje le na ta datum in na razvoj položaja, kot ga je bilo mogoče predvideti na isti datum.

103. Ne strinjam se s tem stališčem Komisije, ki po mojem mnenju temelji na napačnem razumevanju pritožbe. Ta pritožbeni razlog se namreč ne nanaša na vprašanje, katere okoliščine je mogoče navezati na obdobje, ki se je začelo 1. maja 2004, ampak na vprašanje, ali je lahko Splošno sodišče, čeprav je bil 1. maj 2004 referenčni datum, upravičeno izključilo nekatere okoliščine, zlasti tesno povezavo med privatizacijo in zadevnim SNEE, iz svoje presoje zgolj zato, ker so nastopile pred tem datumom.

2. Utemeljenost

a) Tretji del, ki se nanaša na to, da je Splošno sodišče pri nadzoru izpodbijane odločbe v zvezi z vprašanjem obstoja pomoči zavrnilo upoštevanje okoliščin privatizacije družbe Dunamenti Erőmű, ker so nastopile pred datumom pristopa

104. Družba Dunamenti Erőmű s tretjim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 68 do 70 izpodbijane sodbe napačno presodilo, da je treba njene trditve, navedene v točki 67 izpodbijane sodbe, „ki v bistvu temeljijo na okoliščinah privatizacije, izvedene sredi 90. let prejšnjega stoletja, zavrnilo glede na upošteveno obdobje za oceno SNEE, ki se začne 1. maja 2004“.²⁸

105. Takoj je treba ugotoviti, da niti Komisija niti Splošno sodišče nista zanikala tesne povezave med odobritvijo SNEE družbi Dunamenti Erőmű in njeno privatizacijo. Komisija je namreč v točki 174 obrazložitve izpodbijane odločbe potrdila, da „večina proizvajalcev električne energije [...] priznava, da brez zagotovila, ki so ga nudili SNEE, ne bi mogli investirati v navedene elektrarne“, ter da je eden od teh proizvajalcev zatrdil, da so „SNEE pomemben element za to, da se banke strinjajo s financiranjem naložbe in predplačilom operativnih stroškov“.

106. Komisija v točki 186 obrazložitve izpodbijane odločbe navaja, da „je bilo v tržnih okoliščinah 90-tih let na Madžarskem glavno načelo SNEE, tj. zagotavljanje donosnosti naložb, bistveni pogoj, pod katerim bi se lahko izvedle potrebne naložbe“.

107. Kot sem pojasnil v točkah od 5 do 11 teh sklepnih predlogov, je jasno, da sta bili odobritev SNEE elektrarnam in privatizacija del istega procesa in da ni mogoče preučevati ene brez upoštevanja druge.

28 — Točka 68.

108. Družba Dunamenti Erómű torej Splošnemu sodišču očita, da je potrdilo pristop Komisije, ki ga je po eni strani tvorilo priznanje, da je bil SNEE v okviru privatizacije „bistveni pogoj“ za donosno prodajo družbe Dunamenti Erómű oziroma za njeno prodajo „v tržnih okoliščinah“, po drugi pa popolno prezrtje tega „bistvenega pogoja“ pri ocenjevanju zadevnega SNEE z vidika pravil o državnih pomočeh, in da je s tem napačno uporabilo merilo zasebnega vlagatelja.

109. Po mnenju Komisije je treba te trditve zavrnil, če je Splošno sodišče utemeljeno ugotovilo, da je kot referenčni datum upošteven datum pristopa Madžarske k Uniji, saj v tem primeru ne bi bilo primerno upoštevati postopkov, ki so potekali skoraj desetletje pred tem datumom.

110. Komisija je v okviru svojih stališč na obravnavi navedla, da „če smo popolnoma odkriti, vprašanje, kaj se je dogajalo v državi članici pred njenim pristopom k Uniji, z vidika pravil o državnih pomočeh ni pomembno, razen če po pristopu vpliva na notranji trg“. ²⁹ Po mnenju Komisije gre pri izključitvi vseh dejanskih okoliščin, ki so nastopile pred datumom pristopa, predvsem če se nanašajo na cilje, ki jim je sledila družba MVM med privatizacijo leta 1995, za izbiro, ki jo narekuje Akt o pristopu, in za voljo njegovih avtorjev, ki ju je treba spoštovati.

111. S tem stališčem Komisije se ne strinjam.

112. Po mojem mnenju je datum pristopa kot referenčni datum koristen najprej za opredelitev trenutka, v katerem je treba preveriti, ali se ukrep, ki lahko pomeni državno pomoč, še vedno uporablja ali ne. Če se ne uporablja več, ne more biti več predmet analize Komisije z vidika pravil o državnih pomočeh. ³⁰

113. V primeru, kot je obravnavani, v katerem se zadevni ukrep ob pristopu še vedno uporablja, je referenčni datum namenjen tudi opredelitvi trenutka, v katerem je treba presoditi, ali ta ukrep pomeni državno pomoč, pri čemer se je treba zavedati, da lahko ukrep, ki ob odobritvi ne pomeni državne pomoči, postane državna pomoč pozneje, ko se spremeni struktura zadevnega trga. ³¹

114. Vendar upoštevanje datuma pristopa kot referenčnega datuma ne pomeni, da je – kot je menilo Splošno sodišče v točkah od 68 do 70 izpodbijane sodbe – samodejno izključeno upoštevanje okoliščin, ki so nastopile pred tem datumom in bi bile upoštevne za pravilno uporabo merila zasebnega vlagatelja.

115. Poleg tega je Sodišče, sicer zunaj posebnega okvira pristopa k Uniji, poudarilo pomen globalne presoje vseh upoštevni dejstev pri uporabi merila zasebnega vlagatelja. Tako je v točki 86 sodbe Komisija/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318) presodilo, da „mora [Komisija] opraviti *globalno presojo*, pri čemer mora poleg dokazov, ki jih je predložila ta država članica, upoštevati vse druge upoštevne dokaze v tej zadevi, na podlagi katerih bo lahko odločila, ali je navedena država članica zadevni ukrep sprejela kot delničarka ali kot javna oblast. *V zvezi s tem so lahko [...] zlasti upoštevni narava in predmet tega ukrepa, okvir, v kateri se uvršča, zeleni cilj* ter pravila, ki veljajo za ta ukrep“. ³²

29 — Moj prevod („It is a matter of indifference, to be quite brutal, as to what happens in the acceding Member State in the period prior to accession from the point of view of the State aid discipline, unless it spills over into the internal market after the accession has taken place“).

30 — Glej, *a contrario*, odločbi 2008/214 in 2009/174ter Sklep 2010/690

31 — Glej točke od 79 do 82 teh sklepnih predlogov.

32 — Moj poudarek. Glej v tem smislu tudi sodbo Italija in SIM 2 Multimedia/Komisija (C-328/99 in C-399/00, EU:C:2003:252, točka 41).

116. Sodišče je nato v točkah 104 in 105 navedene sodbe dodalo, da „lahko [Komisija] preučitev takih podatkov zavrne le, če so bili predloženi dokazi ugotovljeni *po* sprejetju odločbe o zadevni naložbi“, in da „so za namene uporabe merila zasebnega vlagatelja upoštevni le podatki, ki so na voljo, in predviden razvoj v času, ko je bila sprejeta odločba o naložbi[, *tudi če*] *Komisija – kot v tej zadevi – preiskuje obstoj državne pomoči glede na naložbo, ki ji ni bila priglašena in ki jo je zadevna država članica že izvedla v času, ko je Komisija izvajala preiskavo*“.³³

117. Sodišče je v točki 41 sodbe Italija in SIM 2 Multimedia/Komisija (C-328/99 in C-399/00, EU:C:2003:252) pri presoji merila zasebnega vlagatelja v zvezi s postopkom dokapitalizacije, izvedenim leta 1994, upoštevalo poslovni izid v obračunskem letu 1993 in dejstvo, da je bil „ta poslovni izid dosežen v okviru gospodarske recesije, ki je povzročila upad rasti, okrepitev konkurence in občutno znižanje cen v evropskem sektorju potrošne elektronike, ki je začel slabeti leta 1992“, iz česar je sklepalo, da se zasebni vlagatelj ne bi odločil za zadevne kapitalske vloške.

118. Sodišče je prav tako v okviru, ki ni bil povezan s pristopom k Uniji, razglasilo ničnost odločbe Komisije, med drugim zato, ker „je Komisija napačno uporabila merilo zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu, saj posojil in poroštev, odobrenih družbi Stardust, ni preučila v kontekstu obdobja, v katerem so bila odobrena“.³⁴

119. Ti preudarki se uporabljajo tudi v primeru, kot je obravnavani, v katerem je bil zadevni ukrep odobren pred pristopom zadevne države članice k Uniji. To, da Komisija uporabi merilo zasebnega vlagatelja, ki ga je potrdilo Splošno sodišče, in analiza obstoja državne pomoči, ki izhaja iz tega, bi se namreč lahko popačilo, če bi se upoštevne okoliščine izključevale – kot je Splošno sodišče navedlo v točkah od 68 do 70 izpodbijane sodbe – samo zato, ker so nastopile v obdobju pred pristopom.

120. Ta popačenost bi se kazala v tem, da bi se pri uporabi merila zasebnega vlagatelja postavljalo vprašanje, „ali bi v okviru pogojev, ki so prevladovali v času, ko se je Madžarska pridružila Evropski uniji, tržni akter dodelil proizvajalcem podobno zagotovilo kot SNEE“,³⁵ ne da bi se upošteval hipotetičen tržni akter, ki bi želel, tako kot madžarska država leta 1995, prodati elektrarno – katere fizično in finančno stanje bi bilo tako, da noben vlagatelj ne bi mogel imeti dovolj zagotovil, da bo lahko opravljal svojo dejavnost in imel dolgoročno preglednost nad svojimi naložbami – hkrati pa bi uresničeval cilje privatizacije, navedene v točki 5 teh sklepnih predlogov.

121. Če pa si je treba pri uporabi merila zasebnega vlagatelja postaviti vprašanje, ali bi ob pristopu hipotetičen tržni akter ravnal tako, kot je ravnala država, potem upoštevni dejanski okoliščini, ki so narekovale odobritev zadevnega ukrepa pomoči, ni mogoče izključiti samo zato, ker so nastopile pred datumom pristopa, saj bi bila s tem država in hipotetični tržni akter postavljena v neprimerljiva položaja, kar bi lahko seveda vsakega od njiju vodilo do drugačnih odločitev.

122. To pomeni, da bi pravilna uporaba merila zasebnega vlagatelja obsegala postavitev vprašanja, kaj bi hipotetičen tržni akter v gospodarskih okoliščinah iz leta 1995 na trgu, ki bo liberaliziran,³⁶ storil 1. maja 2004, da bi prodal družbo Dunamenti Erőmű po najvišji ceni, medtem ko bi uresničeval iste gospodarske in poslovne cilje kot madžarska država leta 1995, in sicer zagotoviti zanesljivost oskrbe po najnižji možni ceni, modernizirati infrastrukturo ob upoštevanju veljavnih okoljevarstvenih standardov in izvesti potrebno prestrukturiranje sektorja distribucije električne energije.

33 — Moj poudarek.

34 — Sodba Francija/Komisija (C-482/99, EU:C:2002:294, točka 81).

35 — Točka 177 obrazložitve izpodbijane odločbe.

36 — Proces za liberalizacijo evropskega trga z električno energijo se je začel z Direktivo 96/92, katere namen je bil trg z električno energijo odpreti konkurenci. Roki za liberalizacijo trga z električno energijo so bili določeni z Direktivo 2003/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 96/92/ES (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 12, zvezek 2, str. 211), ki je morala biti prenesena najpozneje 1. julija 2004, kar zadeva negospodinjne odjemalce, in 1. julija 2007, kar zadeva gospodinjne odjemalce. Na referenčni datum je bil torej madžarski trg z električno energijo pred liberalizacijo.

123. V nasprotju s trditvami Komisije, podanimi na obravnavi, menim, da ta uporaba merila zasebnega vlagatelja ni v nasprotju z Aktom o pristopu ali voljo njegovih avtorjev. Čeprav je namreč treba zadevni SNEE šteti za novo pomoč v smislu tega akta, to je za pomoč, ki je bila prvič dodeljena 1. maja 2004, nič v tem aktu ne preprečuje Komisiji, da pri uporabi navedenega merila ne bi upoštevala gospodarskih in poslovnih ciljev, ki jih je družba MVM uresničevala z odobritvijo tega SNEE.

124. Zato menim, da se lahko upoštevne okoliščine, ki so nastopile pred pristopom, upoštevajo pri uporabi merila zasebnega vlagatelja ob pristopu.

125. Paradoksalno in kot sem že navedel³⁷ ter kot družba Dunamenti Erőmű navaja v okviru drugega pritožbenega razloga, ta teza ustreza praksi Komisije zlasti v njenih odločitvah v zadevah GE Capital Bank, Postabank in PZL Hydral, v katerih je ta institucija pri presoji obstoja pomoči sistematično upoštevala dejanske okoliščine, ki so nastopile pred referenčnim datumom,³⁸ to je datumom pristopa zadevnih držav članic k Uniji.

126. Natančneje, sklicujem se na Odločbo 2009/174/ES v zadevi Postabank, ki se je prav tako nanašala na ukrep pomoči, ki ga je Madžarska izvedla pred svojim pristopom. Komisija je v točkah 55 in 56 obrazložitve te odločbe menila, po mojem mnenju pravilno, da je treba „[p]ri ocenjevanju ukrepa madžarskih organov iz leta 2003 ob upoštevanj[u] načela vlagatelja v tržnem gospodarstvu [...] poudariti, da Komisija nima pomislekov glede načina privatizacije banke Postabank ter priznava, da je bila prodana najvišjemu ponudniku v okviru javnega konkurenčnega razpisnega postopka“, da pa „to dejstvo ni zadosten pogoj za izključitev obstoja prednosti v obravnavani zadevi“.³⁹

127. Po mojem mnenju ta odlomek izraža pravilno stališče, in sicer, da je treba v primeru, kot je obravnavani, upoštevne okoliščine, ki so nastopile pred pristopom, upoštevati pri uporabi merila zasebnega vlagatelja, ne da bi to zadoščalo za izključitev obstoja prednosti oziroma ugodnosti.

128. Iz navedenega izhaja, da je Splošno sodišče, s tem ko je pri nadzoru uporabe merila zasebnega vlagatelja zavrnilo trditve družbe Dunamenti Erőmű, ki so se nanašale na to, da Komisija ni upoštevala tesne povezave med zadevnim SNEE in privatizacijo, samo zato, ker je ta okoliščina nastopila pred datumom pristopa Madžarske, napačno uporabilo pravo, tako da je treba njegovo sodbo v zvezi s tem razveljaviti.

b) Prvi del, ki se nanaša na obstoj ugodnosti za družbo Dunamenti Erőmű, ker ji je družba MVM odobrila SNEE in s tem ravnala kot zasebni vlagatelj, ki je želel s prodajo družbe Dunamenti Erőmű ustvariti čim večji dobiček

129. Družba Dunamenti Erőmű navaja, da ona sama in družba Electrabel na podlagi SNEE nista bili deležni nobene ugodnosti, ker je družba MVM, s tem ko je z družbo Dunamenti Erőmű 10. oktobra 1995 sklenila SNEE, zgolj skušala ustvariti čim večje prihodke s prodajo družbe Dunamenti Erőmű, tako kot bi ravnal zasebni subjekt.

37 — Glej točke od 89 do 94 teh sklepnih predlogov.

38 — Glej na primer točki 81 in 82 obrazložitve Odločbe Komisije 2008/214/ES z dne 18. julija 2007 o državni pomoči C 27/2004 Češke republike za GE Capital Bank a.s. in GE Capital International Holdings Corporation, ZDA (UL L 67, str. 3), točko 57 obrazložitve Odločbe Komisije 2009/174/ES z dne 21. oktobra 2008 o ukrepu C 35/04 Madžarske za banko Postabank és Takarékpénztár Rt./Erste Bank Hungary Nyrt. (UL L 62, str. 14) ter točko 169 in naslednje točke obrazložitve Sklepa Komisije 2010/690/EU z dne 4. avgusta 2010 o državni pomoči C 40/08 (ex N 163/08) Poljske za podjetje PZL Hydral S.A. (UL L 298, str. 51).

39 — Ne razumem, zakaj bi bila odločba Komisije v zadevi Postabank, kot meni Splošno sodišče, v tem okviru nekoristna samo zato, ker se nanaša na posebne primere in nima nobene zveze z izpodbijano odločbo, glej sodbo Tisza Erőmű/Komisija, T-468/08, EU:T:2014:235, točka 89).

130. Te trditve ni mogoče sprejeti, saj bi bili okoliščini, da je bila družba Dunamenti Erőmű privatizirana na podlagi odprtega in konkurenčnega razpisnega postopka ter da je bila izbrana najvišja ponudba (in sicer ponudba družbe Electrabel), upoštevni le v primeru, da bi bil ukrep, ki lahko pomeni državno pomoč, prodaja družbe Dunamenti Erőmű. To pa v obravnavanem primeru ni tako, saj je bil zadevni ukrep SNEE, ki ga je družba MVM odobrila družbi Dunamenti Erőmű.

131. Poleg tega, kot navaja Komisija, družba Dunamenti Erőmű zamenjuje obstoj ugodnosti za družbo Electrabel v vlogi kupca družbe Dunamenti Erőmű z obstojem ugodnosti zase. To, da družba Electrabel ni bila deležna ugodnosti, namreč ne izključuje obstoja ugodnosti za družbo Dunamenti Erőmű.

132. Tako menim, da trditve družbe Dunamenti Erőmű, ki se nanašajo na sodbo AceaElectrabel/Komisija (T-303/05, EU:T:2009:312) in s katerimi se želi dokazati, da sta družbi Electrabel in Dunamenti Erőmű tvorili samo en gospodarski subjekt, nikakor ne vplivajo na zgornjo analizo. Tudi če bi se družbi Electrabel in Dunamenti Erőmű šteli za samo en gospodarski subjekt, namreč to ne bi izključevalo obstoja ugodnosti za ta subjekt, ki bi mu bil odobren SNEE.

133. Zato Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava s tem, da je zavrnilo trditev družbe Dunamenti Erőmű, da je družba MVM z odobritvijo zadevnega SNEE družbi Dunamenti Erőmű ravnala kot zasebni vlagatelj, ki je želel z njeno prodajo ustvariti čim večji dobiček.

c) Drugi del, ki se nanaša na vprašanje, ali je treba pomoč izterjati od prodanega podjetja ali od prodajalca, če privatizacijska cena vključuje vrednost pomoči

i) Trditve strank

134. Družba Dunamenti Erőmű meni, da tudi če ji je bila pred njeno privatizacijo zagotovljena ugodnost, je njen kupec to ugodnost vrnil madžarski državi, saj je bil SNEE vključen v ceno, ki jo je kupec plačal državi ob privatizaciji družbe Dunamenti Erőmű.

135. Družba Dunamenti Erőmű se opira na točko 78 sodbe Banks (C-390/98, EU:C:2001:456), v kateri je Sodišče presodilo, da „če je bila družba, ki je prejela pomoč, prodana po tržni ceni, načeloma prodajna cena odraža posledice prejšnje pomoči in koristi pomoči obdrži prodajalec navedene družbe. V tem primeru mora biti vrnitev prejšnjega stanja primarno zagotovljena tako, da prodajalec vrne pomoč“.

136. Na tej podlagi družba Dunamenti Erőmű sklepa, ker je bil SNEE ocenjen v okviru privatizacijske cene, plačane madžarski državi, je ta obdržala ugodnost, zato navedene družbe ni bilo mogoče šteti za upravičenko do ugodnosti iz državnih sredstev v smislu člena 107(1) PDEU.

137. Komisija pa meni, da družba Dunamenti Erőmű znova zamenjuje pomoč, dodeljeno kupljenemu subjektu (upravičencu do pomoči), in pomoč, dodeljeno kupcu tega subjekta.

138. Komisija točko 78 sodbe Banks (C-390/98, EU:C:2001:456) opredeljuje kot *obiter dictum* in se, nasprotno, opira na točko 81 sodbe Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238), v kateri je Sodišče, potem ko je ugotovilo, da je „[v] obravnavanem primeru [...] podjetje, ki so mu bile dodeljene nezakonite državne pomoči, ohranilo svojo pravno osebnost in še naprej za svoj račun izvaja dejavnosti, subvencionirane z državnimi pomočmi“, presodilo, da zato „običajno to podjetje ohrani konkurenčno prednost, povezano z zadevnimi pomočmi, in mu je treba naložiti vračilo zneska v višini teh pomoči. Zato od kupca ni mogoče zahtevati, naj vrne take pomoči“.

139. Komisija navaja, da je Sodišče v sodbi Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) jasno vzpostavilo razlikovanje glede na sodbo Banks (C-390/98, EU:C:2001:456).

ii) Presoja

– Uvodne ugotovitve

140. Uvodoma ugotavljam, da se sodbi Banks (C-390/98, EU:C:2001:456) in Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) obe nanašata na opredelitev osebe, od katere je treba izterjati pomoč, in ne na ugotavljanje obstoja pomoči.

141. Posledično, čeprav družba Dunamenti Erőmű svoje trditve predstavlja v okviru tretjega pritožbenega razloga, ki se nanaša na obstoj pomoči, te trditve v resnici tvorijo samostojen pritožbeni razlog, ki ga mora Sodišče preučiti, tudi če bi v nasprotju z mojim predlogom v točki 128 teh sklepnih predlogov menilo, da je Splošno sodišče ravnalo pravilno, ko je zavrnilo trditve, ki so se nanašale na neupoštevanje tesne povezave med zadevnim SNEE in privatizacijo družbe Dunamenti Erőmű pri uporabi merila zasebnega vlagatelja.

142. Če namreč Sodišče ne bi sledilo mojemu predlogu, gre nujno za pomoč, ki jo mora Madžarska odpraviti in izterjati. Če pa bi Sodišče upoštevalo moj predlog, nikakor ni izključeno, da pravilna uporaba merila zasebnega vlagatelja pripelje do ugotovitve obstoja pomoči v istem ali drugačnem znesku.

143. Torej je treba v obeh primerih ugotoviti, ali je treba zadevno pomoč izterjati od prodanega podjetja, kar je stališče Komisije, ali od prodajalca, kar je stališče družbe Dunamenti Erőmű, pri čemer „od kupca ni mogoče zahtevati, naj vrne take pomoči“,⁴⁰ če je bilo podjetje, ki je prejelo pomoč, prodano v skladu s tržnimi pogoji.

– Obveznost vračila pomoči mora biti naložena tistemu, ki ohrani konkurenčno prednost, zagotovljeno s to pomočjo

144. Jasno je, da se v sodbah Banks (C-390/98, EU:C:2001:456) in Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) zagovarjata očitno nasprotujoča si predloga. Edini vidik, v katerem se sodbi ujemata, je ta, da kupec ne more biti tisti, ki mora vrniti pomoč.⁴¹

145. Čeprav drži, da je bila sodba Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) izdana po sodbi Banks (C-390/98, EU:C:2001:456), jo je izrekel senat petih sodnikov, in sicer šesti, medtem ko je sodbo Banks izrekla sestava enajstih sodnikov (tedanji „veliki senat“) in je bila nato večkrat citirana.⁴²

146. Kot je v točki 82 sklepnih predlogov v zadevi Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2003:354) navedel generalni pravobranilec A. Tizzano, „Sodišče okleva med dvema stališčema, in sicer med tem, da mora pomoč v vsakem primeru vrniti družba upravičenka, in tem, da jo mora, če so bili deleži prodani po ceni, ki ustreza tržni vrednosti navedene družbe po dodelitvi pomoči, vrniti prodajalec“.

147. Poleg tega je Sodišče po sodbi Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) še naprej oklevalo med tema stališčema. Potem ko je v točki 58 sodbe Komisija/Francija (C-214/07, EU:C:2008:619) navedlo, da „[v primeru, ko je prejemnik prenehal z dejavnostjo in prenesel svoja sredstva ter] je bila pomoč ocenjena po tržni ceni in vključena v nakupno ceno[,] ni mogoče šteti, da je imel kupec prednost v primerjavi z drugimi gospodarskimi subjekti na trgu ([...] sodba Nemčija proti Komisiji, točka 80)“, je v točki 83 sodbe Komisija/Francija (C-37/14, EU:C:2015:90) presodilo, da prodaja prejemnika pomoči v skladu s tržnimi pogoji, „tudi če bi bila dokazana, kot taka ne vpliva na obveznost

40 — Sodba Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238, točka 81). Glej tudi sodbo Komisija/Francija (C-214/07, EU:C:2008:619, točka 16.)

41 — Glej sodbi Banks (C-390/98, EU:C:2001:456, točka 77) in Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238, točka 80).

42 — Glej sodbe Falck in Acciaierie di Bolzano/Komisija (C-74/00 P in C-75/00 P, EU:C:2002:524, točka 180), Italija in SIM 2 Multimedia/Komisija (C-328/99 in C-399/00, EU:C:2003:252, točka 83) in Komisija/Francija (C-37/14, EU:C:2015:90, točka 83).

izterjave, pri čemer je zadevna država članica dolžna zagotoviti to izterjavo, in sicer – *odvisno od primera* – od prodanega podjetja (sodba Nemčija/Komisija, C-277/00, EU:C:2004:238, točka 81) ali od prodajalca (sodbi Banks, C-390/98, EU:C:2001:456, točka 78, ter Falck in Acciaierie di Bolzano/Komisija, C-74/00 P in C-75/00 P, EU:C:2002:524, točka 180)⁴³, s čimer je znova pustilo odprto možnost, da se pomoč izterja bodisi od prodajalca bodisi od prodanega podjetja, ne da bi navedlo razlikovalno merilo za uporabo njegovega izraza „odvisno od primera“.

148. Da bo vse skupaj še bolj zapleteno, je bil zaradi okoliščine, da se je sodba Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) nanašala na dve pomoči, dodeljeni na eni strani družbi, v zvezi s katero so bile prodane delnice („share deal“), in na drugi družbi, v zvezi s katero so bila prodana sredstva („asset deal“),⁴⁴ ustvarjen vtis, da je treba razlikovati med tema vrstama prodaje.

149. Tako je skušala generalna pravobranilka E. Sharpston v točki 57 sklepnih predlogov v zadevi Komisija/Francija (C-214/07, EU:C:2008:343) pojasniti razhajanje med sodbama Banks (C-390/98, EU:C:2001:456) in Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) s tem, da „je šlo [v zadevi Banks] za prodajo delnic. V obravnavanem primeru gre za prodajo aktive, za to pa je primeren preizkus iz zadeve Nemčija proti Komisiji. V tej sodbi je Sodišče sprejelo pristop, uporabljen v zadevi Banks, ga prilagodilo glede na posebnosti nakupa aktive v primerjavi z nakupom delnic in prilagojeni pristop uporabilo za presojo nakupa aktive. Smiselno bi bilo, da bi se tu uporabil enak pristop kot v sodbi Nemčija proti Komisiji“.

150. Negotovost se še poveča ob analizi različnih, celo protislovnih stališč, ki jih je v teh različnih zadevah zavzela Komisija.

151. Tako se je Komisiji v točki 38 njene replike v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Komisija/Francija (C-214/07, EU:C:2008:619), „[zdelo] koristno spomniti, da je treba v primeru prenosa sredstev (Asset deal) v nasprotju s prenosom delnic (Share deal) preizkusiti finančne pogoje teh transakcij. Kadar gre za prodajo sredstev v skladu z običajnimi tržnimi pogoji, Sodišče šteje, da je bil element pomoči ocenjen na podlagi tržne cene in vključen v nakupno ceno, tako da kupca sredstev načeloma ni mogoče obravnavati, kot da je bil deležen ugodnosti, ker so koristi pomoči v tem primeru ostale prodajalcu“.

152. V točkah od 87 do 89 tožbe v zadevi Komisija/Francija (C-37/14, EU:C:2015:90) je Komisija v zvezi s prodajo „vseh ali dela delnic družbe upravičenke“⁴⁵ trdila, da je treba „[p]o prodaji podjetja, ki je prejelo pomoč, po tržni ceni [...] ugotoviti, kdo je dejanski prejemnik pomoči, ki jo mora potem vrniti. Glede na okoliščine posameznega primera gre lahko bodisi za prodajalca bodisi za prodano podjetje. Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da je treba pomoč načeloma izterjati od prodanega podjetja [...]. Vendar je Sodišče menilo, da bi moral znesek pomoči vrniti prodajalec, če bi obdržal ugodnost na podlagi prejete pomoči, ki bi bila vključena v prodajno ceno. Tako je zlasti v primeru, ko se brez dvoma dokáže, da je v prodajni ceni upoštevana nezakonita pomoč, za katero potencialno velja obveznost vračila, ali ko pogodba o prodaji družbe, ki je prejela pomoč, izrecno določa, da bo moral prodajalec vrniti pomoč, ki jo je prejel prodani subjekt, če bo razglašena za nezakonito in nezdružljivo“.⁴⁶

153. Komisija je dodala da „[č]e take klavzule ni, večina prodajnih pogodb določa, da prodajalec jamči za obveznosti prodanega podjetja. V tem primeru bo moralo prodano podjetje vrniti nezakonito pomoč, klavzula o jamstvu za obveznosti pa bo kupcu omogočila, da se obrne na prodajalca. To vprašanje je torej odvisno od pogodbenih pravil, ki se uporabljajo, in ni zares del [...] postopka izterjave“.

43 — Moj poudarek.

44 — Glej točki 78 in 84 sodbe.

45 — Glej točko 85.

46 — Moj poudarek.

154. V obravnavani zadevi Komisija trdi,⁴⁷ da je bilo s sodbo Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) načelo, določeno v točki 78 sodbe Banks (C-390/98, EU:C:2001:456), spremenjeno, ker je treba pomoč izterjati od upravičenca, tudi če je ta bil ta prodan v skladu s tržnimi pogoji in je bila vrednost pomoči vključena v prodajno ceno.

155. Po mojem mnenju je treba to zadevo izkoristiti za jasno določitev načel, ki se uporabljajo za izterjavo pomoči v primeru, ko je bil – tako kot v obravnavani zadevi ter zadevah, v katerih so bile izdane sodbe Banks (C-390/98, EU:C:2001:456), Italija in SIM 2 Multimedia/Komisija (C-328/99 in C-399/00, EU:C:2003:252), Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) in Komisija/Francija (C-37/14, EU:C:2015:90) – upravičenec prodan v skladu s tržnimi pogoji in prodajna cena vključuje vrednost pomoči.

156. Tako kot je Sodišče presodilo v točki 81 sodbe Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238), menim, da če „podjetje ohrani konkurenčno prednost, povezano [s] pomoč[jo], [...] mu je treba naložiti vračilo zneska v višini [te] pomoči“. Vračilo pomoči mora torej slediti prednosti oziroma ugodnosti v tem smislu, da mora subjekt, ki je bil ali je še vedno deležen ugodnosti, to vrniti ne glede na to, ali je šlo za prodajo sredstev ali prodajo delnic, in sicer iz naslednjih razlogov.

157. Prvič, dejansko stanje v tej zadevi, in sicer dodelitev pomoči družbi, ki ji je sledila njena takojšnja privatizacija, kaže, da načelo, ki je določeno v točki 78 sodbe Banks (C-390/98, EU:C:2001:456) in v skladu s katerim se pomoč izterja od prodajalca, odpira vrata nekaznovani zlorabi prava državnih pomoči, ker državam članicam omogoča, da dodelijo pomoč državnim podjetjem ob zavedanju, da tudi če bo treba eventualno to pomoč odpraviti za naprej, bo privatizacija tem podjetjem omogočila, da obdržijo preteklo ugodnost, nakopičeno do trenutka odprave pomoči.

158. Drugič, „če družba, ki je prejela pomoč, ne preneha in še naprej deluje na trgu, se lahko izkrivljanje konkurence, povzročeno s pomočjo, odpravi (ali vsaj ublaži) samo z naložitvijo obveznosti vračila tej družbi: samo na ta način ‚prejemnik izgubi ugodnost, ki je bil v razmerju do svojih konkurentov deležen na trgu, in se vzpostavi stanje, kakršno je bilo pred dodelitvijo pomoči‘ [sodba Komisija/Italija (C-348/93, EU:C:1995:95, točka 27). Glej v istem smislu tudi sodbo Španija/Komisija (C-480/98, EU:C:2000:559, točka 35)]“.⁴⁸

159. Tretjič, „čeprav drži, da je [prodajalec] deleže[v] družbe upravičenke po ceni, ki odseva tržno vrednost teh deležev po dodelitvi pomoči, deležen ugodnosti zaradi prevrednotenja družbe, je vseeno jasno, da ta morebitna ugodnost ne izniči tiste, ki jo družba upravičenka pridobi v razmerju do svojih konkurentov. In prav ta zadnja ugodnost je tista, ki povzroča izkrivljanje konkurence in ki jo je torej treba odpraviti z izterjavo pomoči, medtem ko je mogoče tudi, da finančna ugodnost, ki izhaja iz prodaje deležev, ne vpliva na konkurenčno delovanje trgov, ker ni rečeno, da je tisti, ki prodaja deleže, gospodarski subjekt“.⁴⁹

160. Nazadnje, „[n]asprotno stališče, v skladu s katerim je treba v posebnih okoliščinah pomoč izterjati od prodajalca, ustvarja precejšnjo negotovost, ker je pogosto težko ugotoviti, ali prodajna cena v celoti odseva tržno vrednost družbe upravičenke po dodelitvi pomoči, in nikakor ne upošteva tveganja, da bo morala ta družba vrniti vsaj del pomoči“.⁵⁰

47 — Glej točke od 137 do 139 teh sklepnih predlogov.

48 — Glej točko 83 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca A. Tizzana v zadevi Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2003:354).

49 — *Ibidem* (točka 84).

50 — *Ibidem* (točka 85).

161. Iz teh razlogov, če „je podjetje, ki so mu bile dodeljene nezakonite državne pomoči, ohranilo svojo pravno osebnost in še naprej za svoj račun izvaja dejavnosti, subvencionirane z državnimi pomočmi[,] običajno to podjetje ohrani konkurenčno prednost, povezano z zadevnimi pomočmi, in mu je treba naložiti vračilo zneska v višini teh pomoči“.⁵¹

162. Načelo je torej, da je treba pomoč izterjati od prodanega podjetja, v obravnavanem primeru od družbe Dunamenti Erőmű, in ne od prodajalca, v obravnavanem primeru od družbe MVM oziroma madžarske države.

163. Dodati je treba, da se – kot je Sodišče navedlo v točkah od 84 do 97 sodbe Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) – pravilo, da mora pomoč vrniti tisti, ki je ohranil konkurenčno prednost, povezano s pomočjo, uporablja tudi v primeru, v katerem je upravičenec zaradi prodaje sredstev ali drugačne transakcije ostal brez vseh sredstev s tem namenom ali posledico, da vračilo pomoči postane nemogoče (kar ne velja za obravnavano zadevo), vendar v katerem je dejavnosti tega upravičenca prevzelo drugo podjetje, ki bo torej moralo vrniti pomoč, ker je ohranilo konkurenčno prednost.⁵² V nasprotnem primeru, in sicer, če je upravičenec prenehal opravljati svoje dejavnosti, ne da bi jih prevzelo drugo podjetje, bi bilo v skladu s sodno prakso Sodišča vračilo absolutno nemogoče.⁵³

164. V zvezi s tem je treba opozoriti, da se sicer zdi, da Sodišče v točki 81 sodbe Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238) razlikuje med upravičenci glede na to, ali so ohranili pravno osebnost ali ne,⁵⁴ vendar so v členu 107 PDEU enako kot v določbah Pogodbe o konkurenci omenjena podjetja („undertakings“), in ne družbe, ki imajo pravno osebnost.

165. V tem smislu, kot je Sodišče presodilo v točki 43 sodbe ETI in drugi (C-280/06, EU:C:2007:775) v zvezi s kršitvami konkurenčnega prava, „sta pravna oblika subjekta, ki je storil kršitev, in pravna oblika njegovega naslednika neupoštevni. Naložitev sankcije za kršitev temu nasledniku ne more biti izključena zgolj zaradi dejstva, kot v postopkih v glavni stvari, da ima ta drugo pravno obliko in da deluje drugače kot subjekt, ki ga je nasledil“.

166. Zato načelo, v skladu s katerim je obveznost vračila pomoči naložena *podjetju*, ki ohrani konkurenčno prednost, povezano s to pomočjo, omogoča izterjavo pomoči od podjetja, ki je prevzelo dejavnosti, subvencionirane od države.

– Uporaba v tej zadevi

167. Ker je v obravnavanem primeru zadevna prednost oziroma ugodnost SNEE, je družba Dunamenti Erőmű tista, ki je bila deležna konkurenčne prednosti, zagotovljene s tem SNEE, in ki je ohranila to prednost, in sicer dolgoročno zagotovljene prodajne cene električne energije. Torej mora družba Dunamenti Erőmű vrniti pomoč državi.

168. Poleg tega bi bilo nesmiselno šteti, da je po eni strani prednost v rokah družbe Dunamenti Erőmű, ker je SNEE del njenega premoženja, da pa je po drugi država, ki jo je prodala, prejela pomoč. Jasno je, da ni mogoče odpraviti prednosti, ki je v rokah podjetja, in meniti, da bi bila konkurenčna prednost ohranjena drugje, predvsem ker je bila v obravnavanem primeru zaradi SNEE izkrivljena konkurenca in skoraj onemogočena liberalizacija madžarskega trga z električno energijo, saj je zaradi tega sporazuma vstop novih udeležencev postal dražji.

51 — Sodba Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238, točka 81).

52 — Glej v tem smislu sodbe Nemčija/Komisija (C-277/00, EU:C:2004:238, točke od 86 do 97), Komisija/Francija (C-214/07, EU:C:2008:619, točka 58) in Komisija/Španija (C-610/10, EU:C:2012:781, točka 104).

53 — Glej sodbi Komisija/Italija (C-454/09, EU:C:2011:650, točka 36) in Komisija/Španija (C-610/10, EU:C:2012:781, točka 104).

54 — To razlikovanje je mogoče opaziti tudi v sodbi Komisija/Francija (C-214/07, EU:C:2008:619, točki 48 in 55).

169. Seveda lahko ta ugotovitev vodi v položaj, v katerem mora Madžarska odpovedati SNEE – kar je že storila – za katere naj bi prejela plačilo, ker naj bi kupec za družbo Dunamenti Erőmű plačal višjo ceno, ki je vključevala pomoč, medtem ko jo mora ta družba tudi vrniti.

170. Vendar kot je Komisija navedla v tožbi v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Komisija/Francija (C-37/14, EU:C:2015:90), je „[t]o vprašanje [...] odvisno od pogodbenih pravil, ki se uporabljajo, in ni [...] del [...] postopka izterjave [pomoči]“. Namreč, „večina prodajnih pogodb določa, da prodajalec jamči za obveznosti prodanega podjetja. V tem primeru bo moralo prodano podjetje vrniti nezakonito pomoč, klavzula o jamstvu za obveznosti pa bo kupcu omogočila, da se obrne na prodajalca“.

171. V obravnavanem primeru je družba Electrabel poleg svojih pogodbenih razmerij z madžarsko državo deležna tudi jamstev na podlagi Pogodbe o energetske listini, ki ji omogoča, da – kot je že storila – zahteva *celotno* povračilo nasedlih stroškov pri arbitražnem sodišču ICSID.⁵⁵

iii) Sklep

172. Ker je Splošno sodišče zavrnilo preučitev trditev družbe Dunamenti Erőmű v zvezi z izterjavo morebitne pomoči, je napačno uporabilo pravo.

173. Vendar če bi se Sodišče glede utemeljenosti drugega dela tretjega pritožbenega razloga strinjalo z mojim predlogom, bo treba ugotoviti, da se z rešitvijo, ki jo je uporabilo Splošno sodišče (in Komisija), družbi Dunamenti Erőmű nalaga obveznost vračila pomoči in da zato izpodbijane sodbe torej v zvezi s tem ne bi bilo treba razveljaviti.

VI – Učinki razveljavitve

174. Ker sem v točki 128 teh sklepnih predlogov ugotovil, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo in da je treba izpodbijano sodbo razveljaviti, je treba preučiti učinke te razveljavitve.

175. V skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča lahko v primeru razveljavitve sodbe Splošnega sodišča „Sodišče[, č]e stanje postopka to dovoljuje, [...] samo dokončno odloči o zadevi ali pa jo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču“. Ugotoviti je treba, ali stanje postopka dovoljuje odločitev o sporu.

176. Stanje postopka dovoljuje odločitev o sporu, če ima Sodišče na voljo vse elemente, ki jih potrebuje za odločanje o njem.⁵⁶

177. Kot sem pojasnil v točki 122 teh sklepnih predlogov, bi pravilna uporaba merila zasebnega vlagatelja obsegala postavitev vprašanja, kaj bi hipotetičen tržni akter v gospodarskih okoliščinah iz leta 1995 na trgu, ki bo liberaliziran, storil 1. maja 2004, da bi prodal družbo Dunamenti Erőmű po najvišji ceni, medtem ko bi uresničeval iste gospodarske in poslovne cilje kot madžarska država leta 1995, in sicer zagotoviti zanesljivost oskrbe po najnižji možni ceni, modernizirati infrastrukturo ob upoštevanju veljavnih okoljevarstvenih standardov in izvesti potrebno prestrukturiranje sektorja distribucije električne energije.

55 — Glej točke od 23 do 25 teh sklepnih predlogov.

56 — Glej med drugim sodbi Chronopost in La Poste/UFEX in drugi (C-341/06 P in C-342/06 P, EU:C:2008:375, točka 134) in Španija/Komisija (C-513/13 P, EU:C:2014:2412, točka 42).

178. Pravilna uporaba merila zasebnega vlagatelja nesporno zahteva zapleteno gospodarsko presojo. V skladu z ustaljeno sodno prakso pa „preučitev Komisije, ki se nanaša na vprašanje, ali je mogoče določen ukrep opredeliti kot državno pomoč, ker država ni ravnala kot običajen gospodarski subjekt, vključuje zapleteno gospodarsko presojo. Komisija pri sprejemanju akta, ki vključuje tako presojo, uživa široko diskrecijsko pravico, sodni nadzor tega akta pa mora biti omejen [...] na preverjanje spoštovanja pravil postopka in obrazložitve, vsebinske pravilnosti ugotovljenega dejanskega stanja, na katerem je temeljila izpodbijana ugotovitev, neobstoja očitnih napak pri presoji teh dejstev ali neobstoja zlorabe pooblastil. [Sodišča Unije] s svojo gospodarsko presojjo zlasti ne sme[jo] nadomestiti presoje Komisije“.⁵⁷

179. Ker pravilna uporaba merila zasebnega vlagatelja ni v pristojnosti Splošnega sodišča, razveljavitev izpodbijane sodbe pripelje do razglasitve ničnosti odločbe Komisije v delu, v katerem se nanaša na družbo Dunamenti Erőmű.

180. V obravnavanem primeru je bilo pravo napačno uporabljeno, ker Komisija pri uporabi merila zasebnega vlagatelja ni upoštevala upoštevnih okoliščin, Splošno sodišče pa temu neupoštevanju ni oporekalo.

181. Tretji del tretjega pritožbenega razloga je torej utemeljen, kar mora pripeljati do razglasitve ničnosti izpodbijane odločbe v delu, v katerem se nanaša na družbo Dunamenti Erőmű.

VII – Stroški

182. Člen 184(2) Poslovnika določa, da če je pritožba utemeljena in Sodišče samo dokončno odloči v sporu, o stroških odloči Sodišče.

183. V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) istega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.

184. Ker Komisija s pritožbo ni uspela in je pritožnica predlagala, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov, ji je treba naložiti, da poleg svojih stroškov nosi vse stroške, ki so pritožnici nastali v postopku na prvi stopnji in s to pritožbo.

VIII – Predlog

185. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj odloči tako:

1. Sodba Dunamenti Erőmű/Komisija (T-179/09, EU:T:2014:236) se razveljavi v delu, v katerem je Splošno sodišče pri uporabi merila zasebnega vlagatelja zavrnilo upoštevanje tesne povezave med zadevnim sporazumom o nakupu električne energije in privatizacijo samo zato, ker je ta okoliščina nastopila pred datumom pristopa Madžarske.
2. Odločba Komisije 2009/609/ES z dne 4. junija 2008 o državni pomoči C 41/05, ki jo je Madžarska dodelila v obliki sporazumov o nakupu električne energije se razglasi za nično v delu, v katerem se nanaša na družbo Dunamenti Erőmű.
3. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov, nastalih v postopku na prvi stopnji in s to pritožbo.

⁵⁷ — Glej sklep DSG/Komisija (C-323/00 P, EU:C:2002:260, točka 43). Glej v tem smislu tudi sodbe Španija/Lenzing (C-525/04 P, EU:C:2007:698, točka 57), GlaxoSmithKline Services in drugi/Komisija in drugi (C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P in C-519/06 P, EU:C:2009:610, točka 163), Komisija/Scott (C-290/07 P, EU:C:2010:480, točke od 64 do 66), Ryanair/Komisija (T-196/04, EU:T:2008:585, točka 41) in Budapesti Erőmű/Komisija (T-80/06 in T-182/09, EU:T:2012:65, točki 65 in 66).